

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับที่ ๕ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับนี้ขอแนะนำเสนอเกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม และดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ <http://discipline.ops.moph.go.th/>

กรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย

ปริญญาใจ

นางสมหญิง ข้าราชการ ได้ยืนยันว่าตนสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสาธารณสุขอำเภอแห่งหนึ่งเพื่อจะได้เป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายเงินค่าตอบแทน แนบท้ายข้อบังคับกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๘ แก้ไข

เพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘ และ(ฉบับที่ ๙ แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีสาระสำคัญคือให้สาธารณสุขอำเภอหรือผู้รักษาการเป็นผู้ออกคำสั่งให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน สำหรับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อประโยชน์ในราชการทั้งเป็นการส่งเสริมการสร้างขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สายงานระดับต่ำกว่าปริญญาที่ศึกษาต่อและได้รับวุฒิเพิ่มขึ้น ซึ่งในที่ประชุมมีข้าราชการระดับผู้บริหารในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอหลายท่านเข้าร่วมประชุมเป็นเหตุทำให้เชื่อว่านางสมหญิง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจริง คณะกรรมการบริหารสาธารณสุขอำเภอจึงให้เจ้าหน้าที่ที่มีคุณสมบัติยื่นเอกสารวุฒิการศึกษาปริญญา เพื่อดำเนินการพิจารณาออกคำสั่ง แต่นางสมหญิงไม่ได้ยื่น

เอกสารวุฒิการศึกษาปริญญาตรีโดยอ้างว่าตนย้ายบ้าน ทำให้หาเอกสารวุฒิการศึกษาปริญญาตรีไม่พบ หากพบจะยื่นภายหลัง แต่ยืนยันว่าตนสำเร็จการศึกษาปริญญาแล้ว ทั้งที่ขณะนั้นนางสมหญิงยังไม่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีแต่อย่างใด

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ เห็นว่าหากรอ นางสมหญิง เพียงคนเดียวอาจทำให้เจ้าหน้าที่คนอื่นที่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนล่าช้าออกไปด้วย จึงได้ออกคำสั่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่สายงานระดับต่ำกว่าปริญญาผู้ได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป หลังจากมีคำสั่ง

ดังกล่าวหน่วยงานได้ดำเนินการจ่ายค่าตอบแทนดังกล่าวในอัตราวุฒิปริญญาตรี ให้แก่นางสมหญิง โดยผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่การเงิน ได้เรียกนางสมหญิง มาสอบถามถึงเอกสารวุฒิการศึกษาปริญญาเรื่อยๆ แต่นางสมหญิงได้อ้างเหตุผลเช่นเดิม ต่อมาปี ๒๕๖๐ นางสมหญิง ได้ยื่นหนังสือรับรองการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้สำเร็จการศึกษา ในวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ จากการตรวจสอบสถานภาพนักศึกษาไปยังมหาวิทยาลัย พบว่านางสมหญิง สำเร็จการศึกษาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ ซึ่งไม่ตรงกับหนังสือรับรองการสำเร็จการศึกษาของนางสมหญิงที่แจ้งว่าสำเร็จการศึกษา วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๘ เพื่อนำไปประกอบการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ทำให้เอกสารรับรองการสำเร็จการศึกษาของนางสมหญิง เป็นเอกสารปลอม หน่วยงานจึงได้มีหนังสือขอเรียกคืนเงินส่วนที่เกิน จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๔,๙๖๐ บาท ซึ่งต่อมานางสมหญิง ได้ทำหนังสือรายงานการรับเงินค่าตอบแทนเกินสิทธิถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดว่าตนได้คืนเงินจำนวนดังกล่าวและนางสมหญิงได้ยอมรับเป็นหนังสือกับคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงว่าตนได้ปลอมแปลงเอกสารนั้นขึ้น

จริง ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์

พฤติการณ์ของนางสมหญิง ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง
ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษปลดออกจากราชการ

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

การพิจารณาโทษทางวินัย ต้องยึดถือตามผลคดีอาญาหรือไม่??

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดี
โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน เห็นว่าการดำเนินการสืบสวนในเบื้องต้นของคณะกรรมการ
สอบข้อเท็จจริงเป็นเพียงการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้นในกรณีที่มี
เหตุสงสัยว่าข้าราชการซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาอาจกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบว่ากรณี
มีมูลตามสมควรที่ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไปหรือไม่
เท่านั้น ไม่ใช่การดำเนินการทางวินัยหรือการสอบสวนทางวินัย ซึ่งผลที่ได้รับจากการสืบสวน

เบื้องต้น คือ รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง
ที่ไม่ได้มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้น
ระหว่างบุคคลหรือมีผลกระทบต่อสถานภาพ
ของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่จะมีลักษณะ
เป็นคำสั่งทางปกครอง การสืบสวนข้อเท็จจริง
เบื้องต้นจึงไม่เป็นการเตรียมการและการ

ดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครอง และไม่ใช่วิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครองตามนิยามในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าวที่ต้องให้โอกาส
ผู้ฟ้องคดีได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน
ของตนตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การลงโทษทางวินัยไม่ชอบ เพราะในคดีอาญา พนักงานอัยการได้มีความเห็นและมีคำสั่ง เต็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วนั้น เห็นว่า แม้จะ

ปรากฏข้อเท็จจริงว่าพนักงานอัยการได้มีความเห็น เต็ดขาดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีในคดีอาญาก็ตาม แต่เมื่อการดำเนินการทางวินัยเป็นการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ โดยการดำเนินการทางวินัย มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมดูแลความประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการให้ถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมายและเป็นไปโดยเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งการดำเนินการทางวินัย ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนพิจารณาและการลงโทษทางวินัยไว้เป็นการเฉพาะ แยกต่างหากจากการดำเนินคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งต้อง

มีพยานหลักฐานในการกระทำผิดอย่างชัดเจนและ มุ่งประสงค์ลงโทษทางอาญา ประกอบกับการ ดำเนินการทางวินัยผู้บังคับบัญชาย่อมสามารถ สอบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและวินิจฉัยสั่งการ ไปตามพยานหลักฐานที่ปรากฏจากการสอบสวน แล้วดำเนินการทางวินัยกับผู้กระทำผิดได้ตาม กระบวนการที่กฎหมายเฉพาะกำหนดไว้

ดังนั้น การพิจารณาโทษทางวินัยจึงไม่จำเป็นต้องยึดถือตามผลคดีอาญา แต่อาจ นำผลคดีอาญามาเป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานในการพิจารณาลงโทษทางวินัยได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๔๙/๒๕๖๐) **ที่มา** : วารสารวิชาการศาลปกครอง

ลงโทษทางวินัย...ซ้ำ! ในมูลความผิดเดียว

ข้อเท็จจริงในคดีนี้คือ ขณะที่ผู้ฟ้องคดีเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลากรด ถูกกล่าวหาว่าเป็นประธานกรรมการตรวจการจ้างและกรรมการตรวจรับพัสดุ โครงการก่อสร้างสะพานทางเดินเท้าคอนกรีตและโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก แต่ไม่ได้ออกไปตรวจสอบความถูกต้องของโครงการก่อสร้างตามแบบแปลนที่กำหนด จำนวน ๔ โครงการ ซึ่งประธานกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลชะอม (ผู้ฟ้องคดีย้ายมาดำรงตำแหน่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลชะอม) จึงมีคำสั่ง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖ ลงโทษ ตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนวินัย

ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลปลากรด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายกองค์การบริหารส่วนตำบลปลากรด) โดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดนครนายก) ได้มีคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลปลากรด ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามการ ชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนกรณีเดียวกัน

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการลงโทษทางวินัย สองครั้งในความผิดเดียวกัน จึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่สามารถปฏิบัติได้

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ ไม่ได้มีผลเป็นการยกเลิกหรือยกเว้นผลบังคับของหลักกฎหมายทั่วไปที่ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่าครั้งหนึ่งสำหรับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำเพียงครั้งเดียว และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ห้ามมิให้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินความจำเป็นแก่การรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะที่กฎหมายฉบับที่ให้อำนาจจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นๆ มุ่งหมายจะให้ความคุ้มครองแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ โดยความเห็นชอบของผู้ฟ้องคดีที่ ๒ จึงปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวได้ โดยดำเนินการเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลชะอม ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ โดยให้การเพิกถอนมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่ง

เมื่อผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ยังมิได้ดำเนินการให้มีการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว กรณีจึงมีอาจลบล้างข้อเท็จจริงที่ว่า คำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการเป็นคำสั่งที่ลงโทษซ้ำอีกครั้งหนึ่งสำหรับการกระทำความผิดทางวินัยเรื่องเดียวกัน และเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยหลักกฎหมายทั่วไปและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น คำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗/๒๕๕๗) **ที่มา :** อุทธรณ์จากคดีปกครอง ศาลปกครอง

ผู้บังคับบัญชาละเลยต่อหน้าที่...
แต่หน่วยงานของรัฐยังเรียกค่าเสียหายได้...ไม่ละเมิด!!

ข้อเท็จจริง : ผู้บังคับบัญชาได้อนุมัติให้เจ้าหน้าที่ (ผู้ใต้บังคับบัญชา) ยืมเงินใช้ในราชการในโครงการฝึกอบรม และต่อมาได้มีการดำเนินการเพื่อหักล้างเงินยืม ผู้บังคับบัญชายังไม่อนุมัติโดยมีข้อสังเกตถึงหัวหน้างานการเงินว่าให้ตรวจสอบโครงการว่า มีการดำเนินการจริงหรือไม่ มีการจัดทำหลักฐานปลอม ดำเนินการไม่ถูกต้องตามระเบียบ ต่อมา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ผลการสอบสวน มีคำสั่งเรียกให้ผู้บังคับบัญชาชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพราะไม่ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้บังคับบัญชารู้ว่าไม่ได้มีการดำเนินการตามโครงการตามที่ขออนุมัติเงินยืม จะต้องเร่งรัดติดตามให้ดำเนินการโครงการหรือติดตามให้คืนเงินยืมโดยเร็ว และดำเนินการทางวินัยและอาญา กับเจ้าหน้าที่ แม้จะเป็นการละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร เมื่อผู้บังคับบัญชายังไม่อนุมัติให้หักล้างเงินยืม จึงยังไม่มีหักล้างเงินยืม การกระทำของผู้บังคับบัญชาจึงยังไม่ทำให้หน่วยงานได้รับความเสียหาย จึงไม่เป็นการละเมิดตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หน่วยงานของรัฐจึงยังคงเรียกเงินคืนจากเจ้าหน้าที่ผู้ยืมเงินทรงราชการ

ได้ตามสัญญาการยืมเงิน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๙๗/๘/๒๕๕๙)

ที่มา : สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

ลงชื่อในใบเสร็จรับเงินไว้ล่วงหน้า...ทุจริต ต้องรับผิดชอบ!!!

ข้อเท็จจริง... เจ้าหน้าที่ ๔ คน คนที่ ๑ มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับเงินค่าธรรมเนียม การจดทะเบียน (ผู้บังคับบัญชา) คนที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ มีหน้าที่เป็นนายทะเบียนและคณะกรรมการตรวจสอบเงินรายวัน คนที่ ๑ มีคำสั่งให้คนที่ ๒ - ๔ หมุนเวียน ลงชื่อในใบเสร็จรับเงินแต่ละวันไว้ล่วงหน้า และมอบให้เจ้าหน้าที่ (พนักงานราชการ) ซึ่งมีหน้าที่รับชำระค่าธรรมเนียมกรอกรายละเอียดข้อมูลการรับเงินและจำนวนเงินในภายหลัง พนักงานราชการ ๒ คน ร่วมกันทุจริต ซึ่งเจ้าหน้าที่ทั้ง ๔ คน ไม่ได้ตรวจสอบการรับเงินค่าธรรมเนียมประจำวันจากใบเสร็จรับเงินฉบับต้นซ้ำ เงินสดหรือเช็ค สมุดเงินสด และไม่ได้ตรวจสอบย้อนกลับหลักฐานใบสั่งชำระเงินที่แนบกับคำขอและสำเนาคำขอ การกระทำของเจ้าหน้าที่ ๔ คน จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายของทางราชการเป็นช่องทางให้พนักงานราชการทั้งสองคน เบียดบังและนำเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว เป็นเวลาเกือบ ๒ ปี อันเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย จึงเป็นการกระทำละเมิดเจ้าหน้าที่ทั้ง ๔ จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๑๐ ประกอบ มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐๕๕/๒๕๖๐)

ที่มา : อุทาหรณ์จากคดีปกครอง

ผู้รวบรวม นายปกาสิต คำจันทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม
 นายไวยุทธ์ แสนใจธรรม นิติกรชำนาญการพิเศษ (ด้านวินัย)
 นางสาวช่อฟ้า ปรีดี นิติกรชำนาญการ
 นางสาวนิติพร จันทร์ตื้อ นิติกรปฏิบัติการ
 นางสาวพรสุดา จันทร์หา นิติกร

จัดทำโดย กลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

